

Ägarfamiljen Johansson. Foto Andreas Ingvarsson.

Imponerande nybygge till Styrsöfamilj GG 500 Vingaskär

Lennart Bornmalm och Andreas Ingvarsson

Fredagen den 2 juli 2021 hade Mats Johansson med familj bjudit in till fest i Sandvikshamnen på Styrsö för att förevisa deras nya fiskefartyg GG 500 Vingaskär. Solen sken och det var en varm och härlig sommardag, även om ett och annat moln emellanåt täckte solen.

Ett stort antal personer gästade ön och visade stort intresse för den fina båten. Flera hade med sig presenter och blommor som fyllde borden i mässen. Det rådde en påtaglig glädje och lättnad över att kunna träffas fysiskt igen efter nästan 1,5 års covid-19-pandemi. Familjen hade spant upp ett par tälttak på kajen och det bjöds på nyfångade räkor, baguetter och dricka, samt tårta och kaffe efteråt. Det var trevligt och festligt.

Den stora attraktionen var den nya *Vingaskär* som gav ett imponerande intryck i hamnen. En toppmodern fiskebåt med Karstensens Skibsværfts fina design och finish.

Fartyget förevisades på eftermiddagen mellan kl. 13 och kl. 15. Därefter följde dagens höjdpunkt, nämligen dopet av

Tyra Matsdotter svingade flaskan. Foto Andreas Ingvarsson.

Vingaskär, vilket förrättades av Mats Johanssons döttrar Astrid och Tyra Matsdotter. Det föregicks av ett kort tal av Mats Johansson, där han välkomnade och tackade alla, främst de som hjälpt honom och familjen i samband med byggandet av den nya fiskebåten.

Därefter följde ett invigningstal av Peter Ronelöv Olsson, bördig från Åstol och ordförande i Sveriges Fiskares Producentorganisation, då han gratulerade rederiet till det nya fartyget. Han berättade lite om tillkomsten av nya *Vingaskär* och önskade lycka till. Detta följdes av att pastor Birger Möller från Elimförsamlingen på Styrsö välsignade fartyget och ägarna.

Efter talen var det dags för gudmödrarna att döpa fartyget genom att svinga champagneflaskan mot fartygets styrbordsbog. Det första kastet blev för löst, så att flaskan studsade, men vid det andra tillfället svingade Tyra Matsdotter flaskan med full kraft. Den krossades och champagnen rann ned efter fartygssidan till gudmödrarnas och åskådarnas jubel. Glädjen var påtaglig och en varm stämning spred sig bland publiken med många representanter från olika fiskelag längs kusten.

Mats Johansson blev tidigt intresserad av fisket. Hans pappa, Kenth Johansson, var under 1960-talet delägare i GG 153 *Candy* från Styrsö, tillsammans med sin far Artur Johansson och sin yngre broder Lennart Johansson. Fisket finns i släkten och har utövats i generationer så yrkesvalet och fal-

lenheten för detta fanns med från barnsben. I slutet av 1970-talet önskade bröderna Kenth och Lennart Johansson inköpa en ståltrålare av östtysk typ om 114 fot från Danmark men tyvärr fick inte bröderna licens och fiskerilån för denna och därför blev det ingen ståltrålare med fartygsnamnet *Candy*.

Mats Johansson fick i stället möjlighet att redan vid 10,5 års ålder följa med stålträlaren GG 200 *Sandvik* för att få en inblick i fisket. *Sandvik* var 114 fot och byggd 1969 vid VEB Rosslauer Schiffswerft. Hon ägdes av bröderna Allan och Sven-Åke Kjellberg och deras far Åke Kjellberg samt farbror Harry Kjellberg, Styrsö. *Sandvik* fiskade sill med flyttrål tillsammans med GG 270 *Nordic* från Önnered.

Mats blev så intresserad att han beslutade sig för att efter gymnasiet bli besättningsman ombord på *Sandvik*. Året var 1986 och året därpå tog han examen som skeppare, 1:a klass Nordsjöskeppare och Medelhavsskeppare vid Sjöbefälskolan i Göteborg, bland annat tillsammans med Jonas Backman från Donsö (Sirius Rederi AB). Därefter blev det åter fiske ombord i *Sandvik*. Enligt Sven-Åke Kjellberg såg man tidigt att Mats Johansson skulle bli en framstående och driftig fiskare.

År 1990 ville Mats Johansson och Johan Kjellberg, båda fiskare ombord på *Sandvik*, köpa en egen fiskebåt, gärna en ståltrålare av samma typ som *Sandvik*. De förhörde sig med olika skeppsmäklare om vad som fanns till salu och efter en kort tid erbjöds de VK 107 *Händelön* (12438), ex *Wailett* af

Vingaskär. Foto Mikael Jansson.

Sænes. Foto Tjörnvarvet AB.

Kungshamn, från Västervik. *Händelön* var ett systerfartyg till *Sandvik*. Mats och Johan diskuterade köpet av *Händelön* med Allan och Sven-Åke Kjellberg som då tyckte att de i stället lika gärna kunde köpa *Sandvik* av dem eftersom de funderade på att införskaffa ett annat fiskefartyg.

Erbjudandet var för bra för att motstå, så Mats och Johan övertog *Sandvik* av bröderna Kjellberg. De döpte om fartyget till *Vingaskär* och den nya distriktsbeteckningen blev GG 500, medan hemmahamnen förblev densamma. Med GG 500 *Vingaskär* bedrevs inledningsvis partrålsfiske efter sill med *Nordic* av Önnered, men senare övergick det unga fiskelaget till att fiska vitfisk med bottentrål och periodvis även industrifiske.

Efter att fiskelaget fiskat med *Vingaskär* i tio år ville de byta upp sig till ett nyare och modernare fiskefartyg. Valet föll på GG 569 *Vingaborg* (13347) från grannön Donsö. Det var en häcktrålare med ungefär samma längd som *Vingaskär*, men bredare och modernare. Byggd 1985 vid Kalmar Varv som GG 430 *Tirana*, varvid Donsörederiet övertog gamla *Vingaskär* (ex *Sandvik*). Nyförvärvet omnamnades till *Vingaskär* och beteckningen GG 500 och Styrso som hemmahamn. Även med detta fartyg bedrevs flyttrålsfiske efter sill men man fiskade mer och mer vitfisk med bottentrål. Den nya häcktrålaren blev emellertid inte så gammal i rederiets ägo utan såldes redan efter ett par år (december 2002) av Vingaskär Fiskeri AB (Johan Kjellberg och Mats Johansson) till John och Carl-Gustav Granfors, Kaskö, Finland.

Samtidigt hade rederiet övergått till att fiska mera vitfisk med bottentrål och då önskades en lämpligare fiskebåt. Mats Johansson var nu intresserad av att beställa en ny fiskebåt på 18×7,5 meter vid Simrishamns Varv AB och hade därför kontakt med varvets dåvarande ägare Sven Johansson. Parallellt med att han projekterade ett nybygge körde han lotsbåten och var skeppare ombord i fiskefartyget *Nordic*. Dock kom man fram till att ett nybygge då skulle bli för dyrt. Johan Kjellberg var heller inte lika intresserad av att fortsätta med fisket. Därför blev inte denna nybeställning genomförd.

Den 18 juni 2004 köpte Mats Johansson (nu ensam ägare till rederiet), på exekutiv auktion den norska fiskebåten *Kvernsund* (F-38-BD) från Vardø, Norge. Den var byggd 1987

vid Rönnängs Svets (i dag Tjörnvarvet AB) som *Sænes av Dalvik*, Island. Från i juni 1995 hade fiskebåten varit hemmahörande i Vardø i Nordnorge, där fartygsnamnet förlängdes till *Sænes Jr* och år 2001 ändrades namnet till *Kvernsund*. Trålaren döptes om till *Vingaskär* (GG 500) med Styrso som hemmahamn. Med denna båt bedrev Mats ett kombinationsfiske med bottentrål efter vitfisk samt pelagiskt fiske med enbåtsflyttrål efter sill och skarpsill i Nordsjön, Skagerrak och Östersjön under cirka 14 år.

Flera större ombyggnader genomfördes på fartyget under åren i rederiets ägo. Hon var ursprungligen byggd som kombinerad trålare och garn/linebåt men under norsk flagg omriggades hon för snurrevadsfiske. Då Mats Johansson köpte *Kvernsund* lät han bygga om fartyget till trålare med ny trålgalge och nya tråltrummor samt RSW-tankar. År 2012 förlängdes *Vingaskär* med cirka 6 meter till en ny längd av 29,77 meter vid J/S Riga Shipyard i Riga. Våren 2016 utrustades fartyget med en ny huvudmotor då den gamla, en Caterpillar 3508, byttes ut mot en Mitsubishi S6R2-T2MP-TAW, samt ny större propeller från Hundested med dimensionen 2800 mm i dysa. Arbetet utfördes vid Ö-varvet AB på Öckerö.

Mats äldste son Viking Matsson (f. 1995) började år 2014 fiska med pappan ombord på *Vingaskär* efter att han tagit studenten och en examen som Nordsjöskeppare.

År 2018 började rederiet Vingaskär Fiskeri AB (Mats Johansson och Viking Matsson) köpa in flera fiskeföretag sedan man sålt sina pelagiska fiskerättigheter och helt inriktat sig på det demersala fisket (fiske efter bottenlevande arter). I maj inköptes SIN 18 *Vingarö* av Hans-Olle Viberg, vilket döptes om till *Kungsö* (SIN 59), detta sedan man köpt kvoter och fiskerättigheter även från detta fartyg efter att ägaren Morgan Broberg avlidit. Simrishamn förblev hemmahamn och fartyget har mestadels legat som kvotbåt på Styrso.

I juni samma år såldes GG 500 *Vingaskär av Styrso* (15788) av Vingaskär Fiskeri AB till OÜ Kaabeltau, (Mihkel Undrest), Kuressaare i Estland. Hon övertogs på Öckerö och avgick därifrån den 21 juni till Estland där fartygsnamnet ändrades till *Marie* EK-1803.

I samma månad inköpte Vingaskär Fiskeri AB 70 % av räkrålaren LL207 *Nautic* (13390) från Fisketången av LL207 *Nautic* AB (Bo Hellman och Kent Sivertsson). Distriktsbe-

Vingaskär lämnar Öckerö. Foto Andreas Ingvarsson.

teckningen och fartygsnamnet förblev oförändrade. Samtidigt inköptes LL497 *Zaida* (11380/SFC-9207) från Fisketången av samma rederi. Vid denna tid började också Mats Johanssons näst äldste son Gottfrid Matsson (f. 1999) bli verksam i rederiet.

I augusti 2018 fick Vingaskär Fiskeri AB även möjlighet att köpa Styrsostrålaren GG 201 *Bravik* (13169) inklusive kvoter och fiskerättigheter av Bravik Fiskeri AB (Gunnar Tullock, yngre broder till Rune och Stig Tullock). Detta fiskefartyg är byggt 1983 av Johs Kristensen Skibsbyggeri A/S i Hvide Sande med byggnummer 167 som *Bravik* av Styrso.

Mats Johansson var nu intresserad av att beställa ett nybygge som var mer skräddarsytt för det fiske rederiet bedrev, alltså vitfisk och räkor. Samtidigt skulle inom kort samtliga av Mats söner vara verksamma i rederiet, även den yngste sonen Edvin Matsson (f. 2000). Mats och sönerna förhörde sig vid olika skeppsvarv om att bygga ett nytt fiskefartyg, men de var något fundersamma över fartygets utformning. Då föreslog Mats yngre broder Rickard, verksam vid motoragenten Power House, att han och sönerna skulle vända sig till Karstensens Skibsværft i Skagen och beställa en ny fiskebåt vid detta varv. Mats replikerade att det nog skulle bli väldigt dyrt.

»Dyrt?« sa Rickard. »Vill du ha ett fiskefartyg som du blir nöjd med tycker jag du skall vända dig till Karstensens Skibsværft«.

Sagt och gjort. Mats kontaktade varvet och fick mycket hjälp av Kent Damgaard (delägare/direktör och chef för konstruktionsavdelningen) med alla detaljer och exakta specifikationer för att skräddarsy det fiskefartyg som Mats och hans söner önskade. Mats lovordar Kents stora hjälp och kunnande för att utforma ett optimalt fiskefartyg för rederiet. Den 4 mars 2019 beställde Vingaskär Fiskeri AB ett nytt fiskefartyg om 34×10 meter vid Karstensens Skibsværft, vilket blev varvets nybygge 457. Skrovet byggdes vid Karstensens Shipyard Poland i Gdynia, sjösattes den 16 oktober 2020 och levererades den 15 juni 2021.

På grund av covid-19-pandemin försenades leveransen av nya *Vingaskär*. När hon nu tas i bruk överförs kvoter och rättigheter från *Bravik* som troligen kommer att säljas. *Nautic* kommer man att fortsätta fiska med i ytterligare åtminstone ett år. Därefter förs troligen även kvoter och rättigheter från detta fartyg över till *Vingaskär*. Vad som sker med *Kungsö* är i dag osäkert, då detta fartyg endast har kvoter för fiske efter torsk i Östersjön – och där råder totalstopp för detta fiske sedan två år. Framtiden får utvisa vilka fiskemöjligheter dessa kvoter kan ge.

Vingaskär blev det första nybyggda fiskefartyget som levererades till Styrso på 38 år. Det senaste före *Vingaskär* var ovannämnda *Bravik* år 1983. Annat var det på 1960-talet, då inte mindre än tolv nybyggda fiskebåtar levererades till fiskelag på ön, varav tre var ståltrålare och nio träfiskefartyg. ■

Bravik och Vingaskär. Foto Andreas Ingvarsson.

Fabriksdæk. Foto Andreas Ingvarsson.

Huvudmotor, en ABC 6DZC på 1326 kW. Foto Andreas Ingvarsson.

Fartyget

Hoveddimensioner

Længde overalt	34,00 m
Længde mellem PP	31,00 m
Bredde moulded	10,00 m
Dybde shelterdæk	6,55 m
Dybde hoveddæk	4,10 m
Scantling dybgang	5,00 m

Kapaciteter

Brændolie	103 m ³
Ferskvand	40 m ³
Smøreolie	4 m ³
Kølelast	85 m ³
Rejelast/svalerum	75 m ³
Tonnage	499 GT

Design	Karstensens Skibsværft A/S
Prøvetursfart/gennemsnit	13,0 knob @ 1326 kW
Klasse	Transportstyrelsen, bygget efter DNV regler

Dæksmaskineri

Hydrauliske wincher, alle leveret og monteret af Thyborøn Skibs og Motor.

3 × Trawl wincher, model S-110	25,0 t
2 × Nettromler, model SN-109	20m32 × 15,5 t
2 × Nettromler, model SN-109	12m32 × 15,5 t
1 × Takkelwinch, model T-307	11,5 t
2 × Fortøjningswinch	6,0 t
2 × Hjælpewinch	4,0 t

Dækskraner leveret af TMP:

1 × Fordækskran, TMP 1300K.
1 × losse-/galgekran, TMP T-KL-50, 3,2t/12m.

Hydraulik drivstationer/power packs:

2 × Rexroth variable pumper, monteret på gears PTO
1 × 45 kW el-hydraulisk pumpeaggregat.

Fremdrivning og maskineri

Hovedmotor	ABC 6DZC, 1326 kW @ 1000 rpm.
Propelleranlæg	Hundested VP 12, d3400 mm.
Reduktionsgear	Hundested CPGD280, 1000/119 rpm.
Hjælpemotorer	2×Volvo Penta D7A TA, 139 kW @ 1500 rpm.

Styremaskine	1 × ScanSteering MT3500-45.
Ror	1 × KSP-design med flap.
Bovpropeller	1 × Hundested SFT5, 260 HK

Fangstbehandling

Fiskefabrik	KM Fish Machinery.
Rensemaskiner	KM Fish Machinery.
Rejefabrik	Intech International
Rejekoger	Intech International / Connie 800.
Ismaskine	2 × Buus SE-4500.
Kølelast	Nordkøl
Forlast, køling	Nordkøl / ribberør.
Svalerum, køling	Nordkøl / ribberør.

Elektronik

Elektronisk udrustning (navigation, fiskesøgning, kommunikation) leveret og installeret af KS Elektro.

Hovedkomponenter

Skærmvælger system KS Elektro.
Ekkolod 1 × Simrad ES80

Netmonitorering 1 × Marport
Radar 1 × Furuno FAR-2218.

GPS-gyro 1 × Furuno SC-70.
1 × Furuno SC-33.

GPS 1 × Sailor 6561/6004
AIS 1 × Sailor 6280/6004
Navtex 1 × Sailor 6391/6004
Autopilot 1 × Simrad AP70 MkII.
Plotter 1 × MaxSea Time Zero.

1 × Olex.
1 × Sodena.

SSB 1 × QuodFish
VHF udrustning Sailor 6310.
V-sat kommunikation 2 × Sailor 6222 DSC
Sat-TV system Sailor-900.
Intelian.

Alt udstyr som blackbox, og fremvist på

Styrehus monitorer 4 × 55" Olorin, widescreen monitorer.

